

D. Barašević

PRIRUČNIK

za vršenje službe Božje po propisima
rimskoga obreda.

Sastavio

STJEPAN GJANIĆ,

počasni komornik Njegove Svetosti Pape, upravitelj bolnice
milosrdnih sestara.

ZAGREB 1919.

TISAK NADBISKUPSKE TISKARE.

Ordinariatus archidioecesis Zagradiensis.

Nrus 3589.

Nihil obstat.

Dr. Josephus Pazman,
 censor.

Imprimatur.

Datum Zagrabiae, die 29. Aprilis 1918.

Vicarius Generalis:

Dr. Dominicus Premuš, m. pr.
Cons. Eppus.

Predgovor.

Prečasni nadb. duhovni stol u Zagrebu povjerio mi je svojim otpisom od 2. svibnja 1914. br. 3258., da sastavim „Priručnik za vršenje službe Božje prema propisima rimskoga obreda“. Prema usmenom napatku ima taj priručnik vrijediti za sve crkve osim prvostolne, zato u njemu i nema govora o pontifikalnim obredima, osim dodanih kratkih pregleda ceremonija svečane mise apostolskoga protonotara te privatne mise biskupove i svečane „ad Faldistorium“. Dodano je ovo za to, da bude olakšica onim svećenicima, kojima se ovduda pruži izvanredna prilika, da dvore kod takovih misa izvan prvostolne crkve.

Sastavljajući ovaj priručnik imao sam se, razumije se, obazirati najprije na propise liturgijskih knjiga: misala, rimskoga i dijecezanskoga rituala, Caeremoniale Episcoporum, te Memorialia rituum Benedikta XIII., koji je cijeli otisnut u knjizi. Zatim na dekrete i rješenja Sv. kongregacije za obrede (S. R. C.) iz autentične zbirke: *Decreta authentica Congregationis sacrorum Rituum*. Vol I–VI. Romae 1898–1912. Ova zbirka sadržava dekrete od g. 1588. do g. 1911. uključivo. Radi kratkoće citirao sam D. a., a uz to broj arapski kazuje broj dekreta u zbirci a njemu dodani rimski točku u tom dekretu. Dekrete izdane poslije g. 1911. uzimao sam iz službenoga lista Svete Stolice i kongregacija: *Acta Apostolicae Sedis* (A A S).

Osim tih prvih izvora upotrebio sam ove knjige: Müller, *Zeremonienbüchlein für Priester und Kandidaten des Priestertums*, Freiburg in B. 1916., Herderische Verlagshandlung, četvrto i peto izdanje (ovoga sam se djela najviše držao, napose u rasporedu građe); Erker, *Enchiridion Liturgicum*, Labaci 1910, drugo izdanje; Martinucci-Menghini, *Manuale sacrarum caeremoniarum in libros octo digestum*, Roma-Regensburg 1911.; P. Victorius ab Appeltern, *Sacrae Liturgiae Promptuarium*, tom. I–III, Roma-Regensburg 1913.; De Amicis, *Caeremoniale Parochorum juxta novissimas apostolicas sanctiones concinatum*, tom. I–II cum Appendice, Romae 1910–1914; Kieffer, *Rubricistik*, Paderborn, Schöningh 1915., treće izdanje; *Ephemerides Liturgicae*, časopis, koji izlazi u Rimu, a bavi se, kako mu i naslov kaže, liturgijskim stvarima; Favrin, *Praxis solemniunum functionum Episcoporum*, Regensburg, Pustet 1906; po ovom posljednjem djelu sastavljeni su pregledi svečane mise apostolskog protonotara i svečane biskupove mise „ad Faldistorium“. Ako je upotrebljena još koja knjiga i časopis navedeno je na dotičnom mjestu.

Dao Gospodin, da ova radnja doprinese što god dostojnom i jednoličnom vršenju službe Božje.

Zagreb, na Svijećnicu, 2. veljače 1919.

Popravci.

Popravljaju se samo stvarne pogrješke i veće tiskarske.

- Str. 18. red. 16. odozgo iza riječi *sedam* dodaj: *ali samo ako je off. de feria per annum ili de simplici. D. a. 4157, III.*
- " 26. " 25. " mjesto *kod drugih* ima biti *za druge*
- " 40. " 11. " iza *te* ima doći *Deum*
- " 41. " 12. odozdo mjesto *šaka* ima biti *dlan*
- " 47. " 3. " iza *te* dodaj: *Ÿ.*
- " 49. " 20. i 21. odozgo briši cijelu rečenicu: *Izuzetak je, kad se prenosi knjiga, jer tada treba samo u sredini genuflektirati.*
- " 51. " 20. i 21. " mjesto *bez genufleksije* ima biti *uz reverenciju.*
- " 54. " 7. " " *a* " " *te*
- " 58. " 5. odozdo " *ga* " " *kalež*
- " 61. " 9. i 9. odozgo " stavi *kalež na oltar* ima biti *pruži kalež za purifikaciju*
- " 64. " 7. odozdo mjesto *Incesum* ima biti *Incensum*
- " 70. " 5. " u bilješci 5 dodaj: *S. R. C. 26. IV. 1918 ad II. A A S. X. pg. 254.*
- " 74. " 21. odozgo briši *to će.*
- " 76. " 17. odozdo briši *poklekn*
- " 96. " 15. " mjesto *izvan korporala* ima biti *na korporal*
- " 99. " 4. " pred *Novo* ima stajati *gore mali i*
- " 108. " 18. " mjesto *vivi* ima biti *vini*
- " 110. k bilješci 16 dodaj: *ili još bolje, kako stoje akoliti i turifer kod secane mise, naime kod stolića.*
- " 119. r. 2. odozgo mjesto 33 ima biti 83
- " 124. " 9. odozdo " 122 " " 123
- " 131. " 22. odozgo " 182 " " 183
- " 132. bilješka 187. ima glasiti: *Pođe kracim putem sa strane epistole k oltaru, napravi u sredini pred križem genufleksiju, prihvatiti objema itd. (kako je tamo).*
- " 162. r. 20. i 19. odozdo rečenica: *naprave jednostavnu genufleksiju na supedaneju* ima glasiti *naprave na supedaneju jednostavnu genufleksiju prema položenom križu*
- " 190. " 16. i 17. odozgo mjesto *Kada je lijes spušten u grob* ima biti: *Kada se dođe ka grobu*
- " 207. u prostoru V h ima biti *1* (u nekim se arcima pravo ne vidi).
- " 213. u stupcu Subđakon r. 15. odozdo mjesto *Amen. Iza* ima biti *Amen iza*
- " 213. " " " " 7. odozgo " *uz* ima biti *iza*
- " 216. " " Celebrant " 14. " " *zmoltara iedu* ima biti *oltara između*
- " 249. red. 24. odozdo iza riječi: *subđakon* dodaj: *Kada biskup dolazi u crkvu, dođu mu u susret do vratiju crkve ili sakristije; ako nema rektora crkve, stariji od njih pruži biskupu aspergil.*

Gdje je što.

	Strana
Predgovor	III.
Popravci	IV.
Uvod	1
Općenita praktična pravila	1

PRVI DIO.

Sveta misa.

I. O svetoj misi uopće.

A. Ceremonije	5
1. Genufleksije	5
2. Nakloni	5
3. Držanje ruku	7
4. Oči	7
5. Glas	8
B. Rubrike	8
1. Propisi o pomičnim dijelovima sv. mise „de die“	8
2. Mise o misterijima i svetima izvan oficija	14
3. Mise ferija i vigilija izvan oficija	15
4. Zavjetne mise (missae votivae)	16
5. Misa u tuđoj crkvi	20
6. Mrtvačke mise (Missae de Requie)	20
Dodatak :	26
1. Grgurovske mise	26
2. Misa na povlaštenom oltaru	27

II. Obred tihe sv. mise.

1. Priprava	28
2. Iz sakristije k oltaru	30
3. Pristupne molitve	32
4. Introit, Kyrie, Gloria	33
5. Oracije, epistola, gradual	33
6. Evanđelje i Credo	35
7. Prikazanje	35
8. Secreta, Prefacija i Sanctus	38
9. Kanon do pretvorbe	38
10. Pretvorba	40
11. Kanon poslije pretvorbe	41
12. Pater noster do pričesti	42

13. Pričest	43
14. Poslije pričesti do konca	45
15. Od oltara u sakristiju	47
Dodatak: Molitve poslije tihe mise	47

III. Svečana misa.

1. Što valja pripremiti	48
2. Općenita pravila za đakona i subđakona	49
3. Služba subđakona	49
4. Služba đakona	55
5. Celebrant	61
Dodatak: Pjevana sv. misa (Missa cantata)	66

IV. Misa pred presv. oltar. Sakramentom.

A. Izlaganje presv. oltarskog Sakramenta	67
a) Privatno izlaganje	67
b) Svečano izlaganje	67
c) Propisi za komemoraciju Ssimi	70
B. Obred tihe sv. mise pred izloženim presv. Sakramentom	72
C. Svečana sv. misa pred izloženim presv. oltar. Sakramentom	74
1. Općeniti propisi	74
2. Subđakon	76
3. Đakon	77
4. Celebrant	77

V. Misa de Requie.

A. Obred tihe mrtvačke mise	78
B. Svečane zadušnice	78
1. Što treba pripremiti	78
2. Općeniti propisi	78
3. Subđakon	79
4. Đakon	80
5. Celebrant	81
6. Absolutio pro defunctis	82

VI. Neke funkcije, koje su nužno u savezu sa sv. misom.

1. Konsekracija hostije za ostenzorij	85
2. Konsekracija malih hostija za pričest	86
3. Postupak kod biniranja i kod triju misa na Božić i na Dušni dan	88
4. Purificiranje svetoga posuda	91

VII. Dijeljenje sv. pričesti.

1. Općeniti propisi	93
2. Obred pričješćivanja	93
Dodatak: Popudbina i pričest bolesnika	100

DRUGI DIO.

Razni obredi preko godine.

Općenite bilješke	106
-----------------------------	-----

I. Obredi po „Memoriale rituum“.

	Strana
Monitum	107
I. Svijećnica	108
2. Pepelnica	115
3. Cvjetnica	118
4. Veliki četvrtak	122
5. Veliki petak	129
6. Velika subota	139

II. Svečano vršenje obreda po misalu.

A. Svijećnica	148
Bilješka	148
I. Što valja pripraviti	148
II. Blagoslov svijeća	149
III. Dijeljenje svijeća	150
IV. Procesija	151
B. Pepelnica	152
I. Što valja pripraviti	152
II. Blagoslov pepela	152
III. Pepeljenje	152
IV. Misa	152
C. Cvjetnica	152
I. Što valja pripraviti	152
II. Blagoslov grančica	153
III. Dijeljenje grančica	154
IV. Procesija	154
V. Sv. misa poslije procesije	155
D. Veliki četvrtak	156
I. Što valja pripraviti	156
II. Sv. misa	156
III. Procesija s presv. Sakramentom u kapelicu	157
IV. Denudacija oltara	159
E. Veliki petak	159
I. Što valja pripraviti	159
II. Od početka oficija do otkrivanja križa	160
III. Otkrivanje križa i poklon	161
IV. Procesija	164
V. Missa praesantificatorum	165
F. Velika subota	168
I. Što valja pripraviti	168
II. Blagoslov vatre	168
III. Blagoslov uskrсне svijeće	170
IV. Profecije	171
V. Blagoslov krsne vode	172
VI. Litanije	174
VII. Sv. misa i vespere	174

TREĆI DIO.
Procesije.

	Strana
A. Procesije s presv. oltarskim Sakramentom	176
1. Općeniti propisi	176
2. Proslava uskrsnuća	177
3. Procesija na Tijelovo	179
B. Procesije na Markovo i prosne dane	182
1. Općeniti propisi	182
2. Procesija na Markovo	183
3. Procesija na prosne dane	185
C. Sprovodi	185
1. Općeniti propisi	185
2. Obred za odrasle	186
3. Obred za pokapanje djece	189

ČETVRTI DIO.

Večernja i blagoslovi s presv. oltar. Sakramentom.

A. Večernja (Vesperae)	191
1. Općeniti propisi	191
2. Obred vespera bez asistencije	192
3. Obred vespera s asistencijom	194
B. Blagoslov s presv. oltarskim Sakramentom	194
1. Općeniti propisi	194
2. Obred s ostenzorijem	198
3. Obred s ciborijem	204

Dodatak.

I. Pregled, kad se smiju služiti mise de Requite	206
II. Pregled obreda svečane sv. mise	208
Nacrt položaja kod svečane sv. mise	226
Nacrt položaja kod <i>Libera</i>	236
Nacrt položaja na Veliki petak i Vel. subotu	238
III. Pregled svečane mise apostol. protonotara	239
IV. Pregled biskupske mise	248
A. Privatna misa biskupova	248
B. Svečana misa biskupova ad faldistorium	252